

· ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1981

BRNO 1983

rer Steine gut sichtbar. In der Nähe der inneren Basis des Walles hat man Teile von zwei menschlichen Skeletten festgestellt, man kann allerdings nicht sicher entscheiden, ob sie die Wallaufschüttung überdeckte, oder ob sie in dieser beigesetzt waren. Ähnlich wie in Schnitt I suchten wir auch hier vergeblich nach Spuren einer Stirnblende bei der Aussensohle des Wallkörpers.

3. Befestigung des südwestlichen Burgwallteiles

Der südwestliche Teil des Burgwalles - Flur "Juránkovy kousky" - war im vergangenen Zeitabschnitt ziemlich durch die Errichtung von Terrassen verändert und das ursprüngliche Aussehen der hiesigen Befestigung blieb nicht erhalten. Die Riefe für die Gasleitung führte hier über vier auffallende Terrainbrüche, bei denen wir voraussetzten, dass wenigstens einer von diesen, Rest der ursprünglichen Fortifikation ist. Nach dem Reinigen der Profile wurde jedoch klar erwiesen, dass es sich in allen Fällen um rezente Herrichtungen handelt. Nach einer gründlichen Untersuchung der ausgehobenen Rinne gelangten wir zu dem Schluss, dass die Fortifikation dieses Burgwallteiles nicht erhalten blieb. Seinen Anteil daran konnte auch die Tatsache tragen, dass die Trasse der Gasleitung an dieser kritischen Stelle in nächster Nähe einer tieferen Schlucht führte, deren Existenz oder Entstehung zur Unterbrechung der Befestigung beitragen konnte.

4. Grabung der inneren Siedlungsfläche

Durch die Riefe für die Gasleitung, die durchschnittlich eine Breite von 4 m betrug, wurden insgesamt 219 Siedlungsobjekte verschiedenen Charakters abgedeckt. Zur Zeit ist die laboratorische Bearbeitung der Funde noch nicht beendet, daher kann ihre genaue kulturelle Bestimmung nicht durchgeführt werden. Mit Gewissheit kann man jedoch sagen, dass der Grossteil der Objekte der Podoler Kultur angehört. Ausser einem zahlreichen keramischen Inventar fanden wir vereinzelt auch bronzene Gegenstände oder ihre Bruchstücke und in einigen Gruben entdeckten wir auch Teile menschlicher Skelette. Selten stellten wir auch Siedlungsobjekte der Horákovar Kultur fest. Aus den jüngeren Zeitabschnitten verdient eine latènezeitliche Hütte mit nicht zahlreichem keramischem Material Aufmerksamkeit, das sie in das 1. Jahrhundert v.u. Z. datiert, und fünf grossen vierseitigen tönernen Düsen, die von einer Eisenverhüttungsproduktion im Objekt oder in seiner nächsten Umgebung zeugen. Eine sehr wichtige Entdeckung sind Belege einer Besiedlung des Burgwalles in der späten römischen Kaiserzeit. Durch die Erweiterung der Gasleitungsrinne gelang es uns den kompletten Grundriss einer eingetieften Hütte mit sechswinkliger Konstruktion und unweit ein weiteres Siedlungsobjekt abzudecken. Vor allem die Keramikfunde, aber selten auch von eisernen Gegenständen und das Bruchstück eines gläsernen Gefässes, erlauben eine vorläufige Datierung der Besiedlung an die Neige des 4. Jahrhunderts u. Z.

Die umfangreiche Vorsprungs- und Rettungsgrabung auf Hradisko in Brno-Obřany brachte einen zahlreichen Quellenkomplex, dessen Bewertung unsere Erkenntnisse sowohl über die Podoler Kultur, als auch über die Besiedlung des Brünnar Beckens in der Latènezeit und besonders in der späten römischen Kaiserzeit erweitert wird. Besonders schwerwiegend ist die Frage der Datierung der Befestigung der Lokalität, die durch eine Erweiterung des Schnittes II im Jahre 1982 zu lösen sein wird.

VÝZKUM NA POZDNĚHALŠTATSKÉM HRADISKU BURBERK U DIVÁK /okr. Břeclav/

Josef Unger, Regionální muzeum Mikulov

Vzhledem k nutnosti zajistit památkovou ochranu hradiska v poloze "Burberk" u Divák popsaného V. Podborským¹, přikročilo Regionální muzeum v Mikulově k zjišťovacímu výzkumu této lokality, ležící asi 2 km jihozápadně od Divák. Opevněné jádro hradiska má oválný půdorys o rozměrech 30 x 55 m. Na severovýchodní straně se k jádru připojuje neveliká plošina tvaru úseče kruhu o rozměrech 50 x 17 m. Celá lokalita je obklopena příkopem s valem na vnější straně. Na několika místech jsou patrné stopy po kopání. Zjišťovací výzkum byl proveden několika sondami, položenými vesměs v místech starších výkopů. U jižního okraje opevněného jádra byla prozkoumána zemnice lichoběžníkovitého půdorysu o délce stran 3,5 až 4,5 m a hloubce 1,8 m oproti dnešnímu povrchu. Na třech místech byla u dna objektu pozorována koncentrace zlomků jehlanovitých závaží. Krom jehlanovitých bylo nalezeno i kruhové vypálené a kruhové nevypálené závaží. Další zemnice byla zjištěna sondou u jihovýchodního okraje opevněného jádra. Sondou dlouhou 36 m byla zachycena situace v jihovýchodní části hradiska a v příkopu. Sonda prokázala, že v těchto místech byla lokalita chráněna dvěma příkopy, z nichž vnitřní byl 3 m široký a 1,9 m hluboký, a 3 m vzdálený vnější příkop měl šířku přes 2 m a hloubku 1,8 m oproti dnešnímu povrchu. Další sondou o délce 59 m byla zkoumána situace v severní části opevnění, na připojené plošině a v příkopu. Byly zde odkryty pozůstatky pece s předpeční jamkou a zásobnicová jáma hluboká 2,3 m. Geologická situace na lokalitě byla konzultována s dr. P. Havlíčkem, CSc. a geofyzikální měření provedl kolektiv vedený dr. V. Haškem, CSc. Nálezy, získané při výzkumu, svědčí o jednofázovém osídlení lokality v pozd-

ní době halštatské. Zcela ojedinělé jsou nálezy laténské a středověké. Další výzkum se bude orientovat na zjištění charakteru opevnění lokality a na ověření údajů geofyzikálního průzkumu.

Povrchový průzkum se zaměřil na okolí lokality, kde byly na několika místech získány doklady halštatského osídlení.

Poznámka:

1 V. Podborský, Jihomoravská halštatská sídliště - II, SPFFBU E 17, 1972, 34.

Grabung auf dem späthallstattzeitlichen Burgwall Burberk bei Diváky /Bez. Břeclav/. Bei der Grabung des kleinen Burgwalles /ovaler Kern 30 x 55 m/ stellte man fest, dass die Lokalität auf der zugänglichen Seite von zwei Gräben umgeben war. Entdeckt wurden Erdhütten, eine Vorratsgrube und ein Ofen.

LATÉNSKÁ SPONA ZE ŽDÁNIC

/okr. Hodonín/

Stanislav Stuchlík, AÚ ČSAV Brno

/Tab. 10:2/

Při povrchových sběrech našel na jaře 1981 K. Šchöngibl ze Ždánic na poli pod Panuší bronzovou laténskou sponu. Bronzová spona spojené konstrukce má výrazně vyklenutý lučfk, oboustranně vinutou spirálu o 3 závitěch a vnější tětivu. Lučfk je zdoben šroubovitým hustým rýhováním a zachycovač jednotlivými rýžkami. Na patce a lučfku je připevněn dutý dvojité plastický výčnělek, jehož povrch je šnekovitě tvarován. Plasticky nezdobené části výčnělků jsou pokryty ploškami jemných a hustých důlků. D. - 6,6 cm; v. - 3,8 cm.

Sponu objevil nálezce na povrchu pole, takže nelze spolehlivě určit její původ. Nejpravděpodobnější se však zdá, že jde o nález z porušeného hrobu. Výrazné klenutí lučfku se vyskytuje obvykle u spon s velkou kulovitou patkou, stejně jako početné spirály, vnější tětiva a šnekovitě tvarování výčnělků¹. Spojení patky a lučfku plastickým výčnělkem je však již neklamným znakem spony se spojenou konstrukcí. Ty se vyskytují mnohem častěji v Čechách, zatímco na Moravě známe pouze exemplář ze Ptení². Tuto sponu lze datovat na rozhraní stupně Lt B2/C1.

Spona doplňuje hustotu laténských nálezů na katastru Ždánic. Doposud byly zjištěny laténské hroby u lesa Bezednica³, v zámecké zahradě⁴ a na Nivce⁵, takže naleziště pod Panuší je čtvrtým pohřebišťem z tohoto období na katastru obce.

Poznámky:

1 J. Filip, Keltové ve střední Evropě, Praha 1956, obr. 28:3; 29:3,4,7.

2 M. Čižmář, Kostrový hrob z Ptení a otázka stupně Lt-B2/C1 na moravských keltských pohřebištích, AR XXVI, 1974, 160, tab. II:4/.

3 A. Procházka, Galská kultura na Vyškovsku, Slavkov u Brna 1937, 97:

4 I. L. Červinka, Kyjovsko a Ždánsko v pravěku, Kyjov 1933, 32, obr. 62; A. Procházka, op. cit. 97.

5 V. Šikulová, Drobné zprávy, Pravěk východní Moravy II, 1959, 156, obr. 8.

Latènezeitliche Fibel aus Ždánice /Bez. Hodonín/. Bei einer Terrainbegehung fand im Frühjahr 1981 K. Schöngibl aus Ždánice in der Flur "pod Panuší" eine bronzene latènezeitliche Fibel. Die bronzene Fibel vom Mittellatèneschema hat eine beiderseitig gewundene Spirale und eine äussere Sehne. Die Fundumstände erlauben nicht den Charakter des Fundes genau zu bestimmen, er stammt jedoch höchstwahrscheinlich aus einem gestörten Grab. Einige Elemente deuten zwar noch auf Zusammenhänge mit der Kugelfussfibel an, jedoch die Verbindung des Fusses mit dem Bogen, reiht diesen Fund eindeutig zu den Fibeln mit Mittellatèneschema. Vom chronologischen Standpunkt kann sie in die Wende der Stufen Lt B2/C1 eingereiht werden.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1981

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Pouлік
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhovský
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Malinková
Na titulní straně: nádoba z pohřebiště kultury popelnicových polí v Bolelouci
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEL - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodcjně